

Hindi Urdu for Health

The Practice of Medicine in Hindi and Urdu

repositories.lib.utexas.edu/handle/2152/64261

Hindi Urdu Flagship | South Asia Institute | Department of Asian Studies | The University of Texas at Austin

Ayurvedic Practice

Ayurveda is an ancient Indian system of medicine that has developed and flourished at least since the time of the fourth Veda, Atharva-Veda. In fact, the sway of Ayurveda, literally, the “scripture of longevity” has been such on the mind of the populace that it has sometimes been called the fifth Veda. It is often thought of as a “holistic” system of medicine that brings into balance the three vital components of the body through the use of herbs and specific dietary practices. Scholars have pointed out that Ayurveda was so developed even in the ancient times that one can find references to surgery within it, referred to as “Shalya Chikitsa.” Not many Ayurvedic doctors practice Shalya Chikitsa now, for that part of medicine has been taken over by modern medicine and hospital based surgery. However, the principles of Ayurveda are still recognized to be universally applicable and therefore, very popular in India and the Indian diaspora. There are many reputed indigenous pharmaceutical companies that produce Ayurvedic medicine for sale all over the world.

BLACK DHATURA

About this lesson: Description of the “Black Dhatura” plant and its importance in Ayurveda.

Video URI: hdl.handle.net/2152/65493

Contents:

Hindi Transcription	2
Hindi Vocabulary	2
Hindi Questions	3
Urdu Transcription	4
Urdu Vocabulary	4
Urdu Questions	5

Hindi Transcription

हां जी, श्रीमान जी, ये आयुर्वेद की बहुत बढ़िया चीज है... इसका नाम है काला धतूरा... और इसको हम बात रोग में इस्तेमाल करते हैं... काले धतूरे के फल, कुचला और बछ नाग वगैरह मिलाके सरकों के तेल में पका के इसका, बाय के लिये बात रोग के लिये हम तेल तैयार करते हैं... और इसके बीज जहर में होता है... वैसे इसको शुद्ध करके हम गाय के, गौमूत्र में शुद्ध करके अपने पास रखते हैं, खांसी-नजले, जुकाम में एक रामबाण औषधी है... दमे के लिये आयुर्वेद की परमुख चीज है... वैसे तो जहर है, परन्तु ये शुद्ध करने के बाद अमृत के समान गुण करता है और खांसी-नजले-जुकाम की पैटेंट दवाई है ये...

Hindi Vocabulary

Black Dhatura	काला धतूरा
Diseases caused by air imbalance within the body	बात रोग
Use	इस्तेमाल
Fruit	फल
Ayurvedic herb	कुचला
Ayurvedic herb, acorus calamus	बछ नाग
Mustard	सरसों
Seed	बीज
Poison	जहर
After cleaning	शुद्ध करके
Purified in cow's urine	गौमूत्र में शुद्ध करके
Cough and cold	खांसी-नजले
Cold	जुकाम
Foolproof medication	रामबाण औषधी
Asthma	दमे
Poison	जहर
Elixir, nectar	अमृत
Property, nature	गुण
Cough, cold	खांसी-नजले-जुकाम

Hindi Questions

1. काले धतूरे को किन रोगों में इस्तेमाल करते हैं?

- 1 दमा
- 2 बात रोग
- 3 खाँसी – जुकाम
- 4 ऊपर दिये गये सब

2. खाँसी, नजले, जुकाम में यह एक

- 1 रामबाण औषधी है
- 2 ज़हर है
- 3 बेकार दवा है
- 4 प्रमुख चीज़ है

3. काला धतूरा किस मौसम में उगता है?

- 1 पतझड़ में
- 2 गर्मी में
- 3 सर्दी में
- 4 सावन में

4. काला धतूरा और किस किस काम आता है?

- 1 तांत्रिक विद्या में
- 2 शंकर भगवान को फूल चढ़ाने में
- 3 औषधियाँ बनाने में
- 4 सब में काम आता है

Urdu Transcription

ہاں جی، شریمان جی، یہ آبروید کی بہت بڑیا چیز ہے۔۔۔ اس کا نام ہے کالا دھتورا۔۔۔ اور اس کو ہم ہاتھ روگ میں استعمال کرتے ہیں۔۔۔ کالے دھتورے کے پھل، کچلہ اور بچھ ناگ وغیرہ ملا کے سرسوں کے تیل میں تلا کے اس کا، باہ کے لئے ہاتھ روگ کے لئے ہم تیل تیار کرتے ہیں۔۔۔ اور اس کے بیج زہر میں ہوتا ہے۔۔۔ ویسے اس کو اس کو شدھ کر کے ہم گائے کے، گومتہ میں شدھ کر کے اپنے پاس رکھتے ہیں، کھانسی نزلے، زکام میں ایک رامبان اوشدھی ہے۔۔۔ دمے کے لئے آبروید کی پرمکھ چیز ہے۔۔۔ ویسے تو زہر ہے، پرنٹو یہ شدھ کرنے کے بعد امرت کے سمان گن کرتا ہے اور کھانسی نزلے زکام کی پیٹینٹ دوائی ہے۔۔۔

Urdu Vocabulary

Black Dhatura	کالا دھتورا
Diseases caused by air imbalance within the body	ہاتھ روگ
Use	استعمال
Fruit	پھل
Ayurvedic herb	کچلہ
Ayurvedic herb, acorus calamus	بچھ ناگ
Mustard	سرسوں
Seed	بیج
Poison	زہر
After cleaning	شدھ کر کے
Purified in cow's urine	گومتہ میں شدھ کر کے
Cough and cold	کھانسی نزلے
Cold	زکام
Foolproof medication	رامبان اوشدھی
Asthma	دمے
Poison	زہر
Elixir, nectar	امرت
Property, nature	گن
Cough, cold	کھانسی، نزلہ، زکام

Urdu Questions

کالے دھتورے کو کس مرض میں استعمال کرتے ہیں؟

1 وات کے

2 سر کے

3 پیٹ کے

4 پیر کے

کھانسی، نزلے، زکام میں یہ ایک

1 بیکار دوا ہے

2 زہر ہے

3 رامبان اوشدھی ہے

4 پرمکھ چیز ہے